

Raision kaupungin lausunto Neste Oyj:n Naantalin terminaalien ympäristölupahakemuksesta

Kaupunginhallitus 22.08.2022 § 263
1207/11.01.00.00/2022

Valmistelija: kaupunkikehitysjohtaja Samu Mattila, ympäristöpäällikkö Kirsi Anttila, etunimi.sukunimi(at)raisio.fi

Etelä-Suomen aluehallintovirasto pyytää lausuntoa Neste Oyj:n Naantalin terminaalien toiminnan muuttamisesta ja toiminnan aloittamislupahakemuksesta. Lausunnot on saatu lisääntymään 31.8.2022 saakka. Asian diaarinumero on ESAVI/12155/2022.

Hakemusasiakirjat ovat luettavissa aluehallintoviraston lupatietopalvelussa <https://ylupa.avi.fi/fi-FI/asia/2183964>

Hakemus ja toiminta

Neste Oyj:n Naantalin öljynjalostamon toiminta on päätynyt 31.3.2021. Jalostamoalueeseen kuuluneiden öljysataman, jakeluterminaalien, säiliöalueiden ja käyttöhyödykealueen toiminta jatkuu Naantalin terminaalina. Hakemus koskee öljynjalostuksen lopettamista ja toiminnan muuttamista terminaalitoiminnaksi.

Neste Oyj:n Naantalin terminaalien toiminta kattaa nestemäisten polttoaineiden, liuottimien ja bitumituotteiden varastoinnin, öljysataman ja jakeluterminaalien. Terminaalien toiminta oli osa Naantalin jalostamon toimintaa vuosina 1957–2021. Satama on ollut toiminnassa vuodesta 1948 alkaen. Terminaalissa varastoitavat tuotteet ja sieltä jaettavat tuotteet jalostetaan muualla.

Perinteisten öljynjalostuksen tuotteiden lisäksi Naantalin terminaalilla esitetään varastoitavaksi uusiutuvia ja jätteperäisiä raaka-aineita Neste Oyj:n jalostamoiden toiminnan tarpeisiin. Uusiutuvat ja jätteperäiset raaka-aineet käsittävät kasvi- ja eläinrasvoja, nesteytettyjä uusioraaka-aineita, kuten pyrolyysiöljy ja muut muovi- tai rengasperäiset öljyt, ja metsäteollisuuden sivutuotteita. Varastosäiliöissä tehdään myös valmiiden tuotteiden sekoittamista tuotekomponenteista. Öljysatamassa on kolme laituria, joilta voidaan lastata ja purkaa nestemäisiä raaka-aineita ja tuotteita. Lisäksi jätevedenpuhdistamon toiminta jatkuu terminaalien tarpeita varten. Naantalin terminaalien toiminta on ympärivuorokautista ja ympärivuotista.

Naantalin terminaalien öljysataman aluskäyntien määräksi arvioidaan noin 220 alusta vuodessa. Öljynjalostamon toiminnan aikana oli noin 320 aluskäyntiä vuodessa. Öljysataman läpimeno arvioidaan jatkossa noin 2,3 miljoonaa tonnia vuodessa aiemman 4,8 miljoonan tonnin sijaan. Jakeluterminaalista jaeltavissa määrissä ja säiliöautoliikenteessä ei tapahdu muutoksia. Jakeluterminaalien läpimeno on noin 1,2 miljoonaa tonnia vuodessa.

Terminaalit hankkii tarvitsemansa raakaveden Naantalin vedeltä. Jäähdytysvettä ei enää käytetä jalostamatoiminnan päätyttyä. Terminaalien palovesipumput ottavat paloveden merestä koestuksia varten ja mahdollisessa tulipalotilanteessa.

Hakija hakee ympäristönsuojelulain 199 §:n mukaista oikeutta jatkaa Naantalin terminaalien toimintaa lupapäätökseen kohdistuvasta

mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta. Naantalin terminaalin toiminta sisältyy voimassa olevaan ympäristölupaan ja tämän toiminnan vaikutukset ympäristöön ovat huomattavasti öljynjalostuksen aiempaa toimintaa vähäisemmät.

Toiminnasta aiheutuvia päästöjä

Naantalin terminaalin toiminnasta aiheutuu päästöjä ilmaan kahdesta kuumaöljyuunista, joita käytetään säiliöalueilla bitumisäiliöiden lämmittämiseen sekä satamassa käyvien laivojen päästöistä. Lisäksi terminaalin toiminnassa syntyy haihtuvien orgaanisten yhdisteiden (VOC) päästöjä säiliö- ja lastauspäästöinä sekä jätevesijärjestelmän päästöinä.

Toiminnan muutoksen myötä päästöt ilmaan pienenevät merkittävästi. Terminaalitoiminnan rikin- ja typenoksidien päästöt ovat noin 98-99 % pienemmät kuin öljynjalostamon. Haihtuvien hiilivetyjen (NMVOC) päästöt ovat noin 60 % pienemmät kuin jalostamotoiminnan aikana.

Terminaalialueen jätevedenpuhdistamolta syntyy jätevesipäästöjä mereen. Naantalin terminaalin jätevesilaitos on suunniteltu öljyisten vesien käsittelyyn. Jätevesien puhdistus muodostuu kolmesta eri käsittelyvaiheesta; mekaanisesta, kemiallisesta ja biologisesta. Jätevesilaitoksella käsitellään terminaalin öljyiset vedet, saniteettivedet ja osa alueen sadevesistä. Jätevesilaitoksen päästöjen mereen arvioidaan pienentyvän etenkin typen osalta, mutta terminaalitoiminnalle ominainen päästötaso ei ole vielä vakiintunut.

Naantalin terminaalin pääasialliset melulähteet ovat satamassa purkavat laivat ja säiliöautoliikenne. Ympäristömelun nykyisten luparajojen ei hakemuksen mukaan arvioida ylittyvän lähimpien asuinalueiden luona Naantalin terminaalin toiminnasta johtuen. Naantalin terminaalin aiheuttamien melutasojen arvioidaan laskevan verrattuna öljynjalostamon toiminnan aikaisiin melutasoihin.

Raision kaupungin lausunto

Hakemuksessa on esitetty eräiden ilmapäästöjen seurannan tai raja-arvojen poistamista, mutta terminaalin toiminnasta aiheutuu edelleen merkittävä määrä päästöjä. Keskeisille päästöille ilmaan ja mm. varastoinnin ja lastauksen haihtuvien yhdisteiden päästöille ja niiden vähentämiselle tulee antaa määräykset. Haihtuvien yhdisteiden päästöjä ja vuotoja tulee tarkkailla edelleen.

Terminaalin toiminnasta syntyy hajua asuinalueille laivojen purusta. Purku- ja lastaus tulee toteuttaa siten, että hajukaasuja pääsee ilmaan mahdollisimman vähän.

Eläinperäisten ym. jäteperäisten raaka-aineiden varastoinnista, käsittelystä, purku- ja lastaustilanteista ei saa aiheutua hajuhaittaa. Mahdollisia hajuongelmia ja niiden vähentämistä varten tulee antaa riittävät määräykset.

Hakija on esittänyt muutoksia jätevesiä koskeviin määräyksiin. Toiminnalle tulee antaa riittävät määräykset jätevesien kuormituksen rajoittamiseksi. Jätevesipäästöjen raja-arvot esitetään hakemuksessa säilytettäväksi ennallaan, kunnes jätevesilaitoksen toiminta vakiintuu terminaalitoiminnan kuormitustason mukaiseksi. Raision kaupungilla ei ole huomautettavaa kuormitustason selvittämiseen tarvittavaan aikaan. Jätevesimääräykset tulee kuitenkin tarkistaa vastaamaan terminaalin toimintaa.

Saniteettivesien eriyttämistä umpisäiliöön tarkastellaan hakemuksen mukaan keväällä 2021. Jätevesilaitoksen vesienkäsittely ei ole suunniteltu saniteettivesille, joten ne tulisi kerätä erikseen ja toimittaa yhdyskuntajätevedenpuhdistamolle.

Toiminnasta aiheutuvaa melua tulee tarkkailla tarvittaessa ja rajoittaa mikäli siitä arvioidaan olevan haittaa ympäröivälle asutukselle.

Jätteiden varastointi- ja käsittelykentän tulee olla tiivispohjainen ja valumat ja hulevedet tulee kerätä hallitusti ja tiiviisti viemäroitynä. Öljyisten vesien johtaminen tulee tapahtua mahdollisuuksien mukaan öljynerotuskaivojen kautta.

Hakemuksessa on esitetty, että aikaisempi vakuus on riittävä myös terminaalin toiminnan vakuudeksi, mutta ei ole esitetty laskelmaa. Toiminnassa käsitellään aiemmasta poiketen huomattavia määriä eri jättejakeita. Ympäristölupapäätöksessä asetettavan vakuuden määrän tulee olla perusteltu ja riittävä suhteessa käsiteltävien jätteiden enimmäismäärään ja käsittelykustannuksiin.

Hakemuksen perusteella jalostamotoiminnan lopettaminen koskee niukasti tarkasteltuna niitä alueita, joilla jalostamon prosessiin liittyvä toiminta on lopetettu. Raision kaupunki katsoo, että lopettamismääräyksiä tarkasteltaessa jalostamon toiminta-alue on laajempi. Esimerkiksi Raision puolella olevat öljypellot ovat liittyneet jalostamon toimintaan. Jalostamotoimintaan liittyviä putkilinjoja ja muita rakenteita tulee selvittää laajemmalla alueella ja antaa tarvittavat lopettamismääräykset. Jalostamon toiminta on jatkunut vuosikymmeniä ja öljyllä pilaantumista on tapahtunut aikojen saatossa. Maaperää koskevista toimista tulee antaa lopettamismääräyksiä.

Yhteistyössä seudun kaupunkien, Neste Oyj:n ja Fortum Oyj:n kanssa perustetun kehitysyhtiön Green Industry Park Oy:n toiminta on alkanut vuonna 2021. Kehitysyhtiön tarkoituksena on kehittää bio- ja kiertotalouden sekä uusiutuvan energian teollista liiketoimintaa Naantalin, Raision ja Turun seudulle, muun muassa Naantalin entiselle jalostamoalueelle.

Kun Nesteen toiminta jalostamotoiminnan lakkautuessa muuttuu alueella, on perusteltua yhteistyössä tarkastella Nesteen omistamien maa-alueiden hyödyntämistä tarvittaessa muillekin liiketoiminnoille.

Esittelijä	Kaupunginjohtaja Eero Vainio
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus antaa aluehallintovirastolle edellä olevan valmistelun mukaisen lausunnon.
Päätös	Kaupunginjohtaja muutti päätösehdotustaan siten, että Raision kaupungin lausunto annetaan seuraavan mukaisena:

Raision kaupungin lausunto

Hakemuksessa on esitetty eräiden ilmapäästöjen seurannan tai raja-arvojen poistamista, mutta terminaalin toiminnasta aiheutuu edelleen merkittävä määrä päästöjä. Keskeisille päästöille ilmaan ja mm. varastoinnin ja lastauksen haihtuvien yhdisteiden päästöille ja niiden vähentämiselle tulee antaa määräykset. Haihtuvien yhdisteiden päästöjä ja vuotoja tulee tarkkailla edelleen.

Terminaalin toiminnasta syntyy hajua asuinalueille laivojen purusta. Purku- ja lastaus tulee toteuttaa siten, että hajukaasuja pääsee ilmaan mahdollisimman vähän.

Eläinperäisten ym. jäteperäisten raaka-aineiden varastoinnista, käsittelystä, purku- ja lastaustilanteista ei saa aiheutua hajuhaittaa. Mahdollisia hajuongelmia ja niiden vähentämistä varten tulee antaa riittävät määräykset.

Hakija on esittänyt muutoksia jätevesiä koskeviin määräyksiin. Toiminnalle tulee antaa riittävät määräykset jätevesien kuormituksen rajoittamiseksi. Jätevesipäästöjen raja-arvot esitetään hakemuksessa säilytettäväksi ennallaan, kunnes jätevesilaitoksen toiminta vakiintuu terminaali-toiminnan kuormitustason mukaiseksi. Raision kaupungilla ei ole huomautettavaa kuormitustason selvittämiseen tarvittavaan aikaan. Jätevesimääräykset tulee kuitenkin tarkistaa vastaamaan terminaalin toimintaa.

Saniteettivesien eriyttämistä umpisäiliöön tarkastellaan hakemuksen mukaan keväällä 2021. Jätevesilaitoksen vesienkäsittely ei ole suunniteltu saniteettivesille, joten ne tulee kerätä erikseen ja toimittaa yhdyskuntajätevedenpuhdistamolle.

Toiminnasta aiheutuvaa melua tulee tarkkailla ja rajoittaa mikäli siitä arvioidaan olevan haittaa ympäröivälle asutukselle.

Jätteiden varastointi- ja käsittelykentän tulee olla tiivispohjainen ja valumat ja hulevedet tulee kerätä hallitusti ja tiiviisti viemäroitynä. Öljyisten vesien johtaminen tulee tapahtua öljynerotuskaivojen kautta.

Hakemuksessa on esitetty, että aikaisempi vakuus on riittävä myös terminaalin toiminnan vakuudeksi, mutta ei ole esitetty laskelmaa. Toiminnassa käsitellään aiemmasta poiketen huomattavia määriä eri jätelajeita. Ympäristölupapäätöksessä asetettavan vakuuden määrän tulee olla perusteltu ja riittävä suhteessa käsiteltävien jätteiden enimmäismäärään ja käsittelykustannuksiin.

Hakemuksen perusteella jalostamotoiminnan lopettaminen koskee niukasti tarkasteltuna niitä alueita, joilla jalostamon prosessiin liittyvä toiminta on lopetettu. Raision kaupunki katsoo, että lopettamismääräyksiä tarkasteltaessa jalostamon toiminta-alue on laajempi. Esimerkiksi Raision puolella olevat öljypellot ovat liittyneet jalostamon toimintaan. Jalostamotoimintaan liittyviä putkilinjoja ja muita rakenteita tulee selvittää laajemmalla alueella ja antaa tarvittavat lopettamismääräykset. Jalostamon toiminta on jatkunut vuosikymmeniä ja öljyllä pilaantumista on tapahtunut aikojen saatossa. Maaperää koskevista toimista tulee antaa lopettamismääräyksiä.

Yhteistyössä seudun kaupunkien, Neste Oyj:n ja Fortum Oyj:n kanssa perustetun kehitysyhtiön Green Industry Park Oy:n toiminta on alkanut vuonna 2021. Kehitysyhtiön tarkoituksena on kehittää bio- ja kiertotalouden sekä uusiutuvan energian teollista liiketoimintaa Naantalissa, Raision ja Turun seudulle, muun muassa Naantalissa entiselle jalostamoalueelle.

Kun Nesteen toiminta jalostamotoiminnan lakkautuessa muuttuu alueella, on perusteltua yhteistyössä tarkastella Nesteen omistamien maa-alueiden hyödyntämistä tarvittaessa muillekin liiketoiminnoille.

Kaupunginhallitus hyväksyi muutetun päätösehdotuksen yksimielisesti.

Kaupunkikehitysjohtaja Samu Mattila poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon jälkeen klo 19.42.